

BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ TARİHÇESİ

Tarım Ekonomisi Bölümünün ilk temeli 1979 yılında Akdeniz Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde "Ekonomi Dilimi" çalışmalarının başlamasıyla atılmıştır. Ekonomi çalışmaları 2. Ürün Tarımı Araştırma ve Yayım Projesi içerisinde yürütülen mısır, susam, sorgum, yerfıstığı ve soya bitkisinin kurum içindeki tarla denemelerinin maliyet çalışmalarıyla başlamıştır. 1986 yılında Tarım Ekonomisi disiplini dalındaki çalışmalara ara verilmiştir. Ancak, 1990 yılında Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünde Ekonomi Bölümü kurulmuş ve ilk müstakil ekonomi projesi 1992 yılında Antalya İlinde Üretimin Yoğun Olduğu Yörelerde Bazı Tarla Bitkilerinin (Buğday, Pamuk, Mısır, Susam, Yerfıstığı, Soya) Üretim Maliyetlerinin Saptanması Projesi adıyla başlamıştır.

Diğer taraftan Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünü (BATEM) oluşturan Kurumlardan birisi olan Narenciye Araştırma Enstitüsünde 1989 yılında Tarım Ekonomisi ve İstatistik Şubesi kurulmuş ve Tarım Ekonomisi disiplini dalında ilk müstakil proje çalışması 1991-1992 yıllarında "Antalya İli Turunçgil İşletmelerinde Ekonomik Faaliyetlerin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma" ismiyle yürütülmüştür. 1995 yılında Narenciye Araştırma Enstitüsü'nün Seracılık Araştırma Enstitüsüyle birleştirilerek enstitü adının Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitü olmasından sonra da Şube aynı adla (Tarım Ekonomisi ve İstatistik Şubesi) faaliyetine devam etmiştir.

2004 yılında Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitü ile Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünün Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü adıyla birleştirilmesinden sonra Tarım Ekonomisi ve İstatistik Şubesi yerine Tarımsal Yayım ve Ekonomi Bölümü (TAYEK) kurulmuştur. Enstitülerin yeniden yapılanması çerçevesinde 14.05.2013 tarihinde idari olarak TAYEK Bölümünden Eğitim ve Yayım Birimi ayrılmış ve Tarım Ekonomisi Bölümü kurulmuştur. Hali hazırda ekonomi çalışmaları Tarım Ekonomisi Bölümü adı altında devam etmektedir.

Samir

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAGI

Enstitüde Ekonomi Disiplini Dalında Günümüze Kadar Yapılan Çalışmalar

Proje Ana Başlığı	:2 inci Ürün Tanımı Araştırma –Yayım Projesi- Ekonomi Dilimi
Projeyi Yürüten Kuruluş	:Akdeniz Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	:Mehmet HACIOĞLU, Yusuf Şenlik, Ahmet TUNÇ
Proje tarihi	:1979-1985
Proje sonucu	:Yapılan çalışma 1979 yılında uygulamaya alınmış olup, Mısırdaki 3/74 kompozit ve hibrit çeşitleri, Sorgumda Beydari, Susamda Göl marmara, Soyada Washington V. Mitchell, Yerbıstığına Gazipaşa çeşitleri ile müessese koşullarındaki tarla denemelerinin maliyet çalışmaları yapılmıştır

Proje Ana Başlığı	:Antalya İlinde Üretimin Yoğun Olduğu Yörelere Bazı Tarla Bitkilerinin (Buğday, Pamuk, Mısır, Susam, Yerbıstığı, Soya) Üretim Maliyetlerinin Saptanması Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	:Musa KUZGUN, Doç. Dr. Burhan ÖZKAN, Yrd. Doç. Dr. İbrahim YILMAZ
Proje tarihi	: 1992-2000
Proje sonucu	:Antalya ilinde üretimin yoğun olduğu yörelerde buğday, pamuk, mısır, susam, yerbıstığı ve soyanın üretim maliyetlerinin saptanarak ele alınan ürünlerin çiftçi şartlarında üretim tekniği, maliyeti ve geliri anket yöntemiyle belirlenerek değerlendirmeler yapılmıştır.

Proje Ana Başlığı	:Antalya İli Turunçgil İşletmelerinde Ekonomik Faaliyetlerin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Narenciye Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	: Fatma AKKAYA, Mehmet Ali ÇELİK YURT
Proje tarihi	: 1992

Set N

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje sonucu	<p>:Antalya ilinde faaliyet gösteren 128 adet turunçgil işletmesinde yürütülen araştırmada işletmelerin sosyo-ekonomik yapıları belirlenmiştir.</p> <p>İşletmeler ortalama 5.7'lik aile nüfusuna sahiptirler ve bunlardan % 52.3'ü aktif olarak turunçgil üretim faaliyetine katılmaktadır. İşletmelerin % 51.4'ü birden fazla turunçgil türünü birlikte yetiştirirken, yalnız portakal üretenlerin oranı % 41.3, limon yetiştirenlerin oranı ise % 7.3'tür. Portakal alanların % 77.54'ünde Washington portakalının üretimi yapılmaktadır. Ağaç üzeri meyve maliyeti Washington portakalında 846, İnterdonato limonunda 958, Clementine mandarininde 105 ve Marsh seedless altıntopunda 570 TL/kg olarak belirlenmiştir. Turunçgil bahçeleri ortalama 54.5 da olup, turunçgil ağaçlarının yaşları 17.3'dir. Turunçgil meyvelerinin pazarlamasında tüccarın aldığı payın %90 civarında olduğu tespit edilmiştir.</p>
---------------------	--

Proje Ana Başlığı	:Antalya'da Aksu Havzasında İkinci Ürün Projesi Uygulama ve Sonuçlarının Ekonomik Açından Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma (Yüksek Lisans Tezi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Proje çalışanları	: Musa KUZGUN
Proje tarihi	: 1993
Proje sonucu	:Araştırma konusu olarak pamuk ve buğday+2. ürün (susam, mısır, soya, yarfıstığı) ele alınarak, bu ürünleri eken ve ekmeyen çiftçiler arasındaki sosyo-ekonomik farklar araştırılmıştır. Ayrıca Ülkesel 2. Ürün Tarımı Araştırma -Yayın Projesinde ki gelişmelere de değinilmiştir. 2. Ürün projesi gerek Aksu Sulama Alanında gerekse Antalya ilinde projenin başlangıcındaki öngörülen hedeflere tam olarak ulaşmamasına ve bir takım problemleri olmasına rağmen, söz konusu proje, yörede pamuğa alternatif olabilecek ürünleri ortaya çıkarmış ve çiftçiyi pamuğa bağımlı olmaktan kurtarıp onun seçme şansını arttırmıştır.

Proje Ana Başlığı	:Antalya İli Turunçgil Meyveleri Dış Satımı Üzerinde Araştırma
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Narenciye Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	: Mehmet Ali ÇELİK YURT, Fatma AKKAYA
Proje tarihi	: 1993

SAT

N

BATTAKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAYMA TUTANAGI

Proje sonucu	: Antalya Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği'ne kayıtlı turunçgil meyveleri ihraç eden 15 adet firma ile yapılan araştırmada, firmaların %87'sinin ihracat amacıyla işletme dışından turunçgil meyvesi temin ettiği ve en fazla kullanılan satış şeklinin konsinye (%47) ve akreditifli (%26) olduğu tespit edilmiştir. Firmaların %53'ünün sorunlarını daha kolay çözebilmek için yalnız Antalya'lı ihracatçıların birleşebileceğini ileri sürerken, yaklaşık %60'ının Türkiye turunçgil ekonomisini düzenleyen merkezi bir örgüte ihtiyaç duyulduğunu ifade ettikleri belirtilmiştir.
---------------------	--

Proje Ana Başlığı	: Son 15 Yılda Türkiye Turunçgil Meyve Fiyatlarında Meydana Gelen Değişmeler ve Bu Değişmeler Üzerine Etki Eden Faktörler
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Narenciye Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	: Fatma AKKAYA, Mehmet Ali ÇELİK YURT
Proje tarihi	: 1995
Proje sonucu	: Yapılan çalışmada üretim miktarı ve fiyat değişimleri incelendiğinde, yıllar itibariyle fiyat ve üretim miktarındaki dalgalanmanın genel olarak ters istikamette olduğu görülmüştür. İhracat miktarı ile yurt içi fiyatlar arasındaki etkileşim incelenmiş, ihracat miktarındaki değişimin fiyatlardaki dalgalanmaya anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüş, turunçgil yetiştiriciliğinde girdi fiyatlarındaki artışın ürün fiyatlarındaki artıştan daha yüksek oranlarda olduğu belirlenmiştir.

Proje Ana Başlığı	: Antalya İlinde Üretimin Yoğun Olduğu Yörelerde Turunçgil, Nar, Yenidünya ve Avokado Üretim Maliyetlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	: Fatma AKKAYA, Mehmet Ali ÇELİK YURT, Yrd. Doç. Dr. Burhan ÖZKAN
Proje tarihi	: 1997
Proje sonucu	: Araştırma bulgularının yapılan ekonomik analizine göre Antalya ilinde turunçgil ve nar yetiştiriciliği karlı bir üretim faaliyeti olarak görülmüştür. Nisbi karlılık Washington portakalında ve narda sırasıyla 2,34 ve 2,45 olarak bulunmuştur. Nar meyvelerinin genelde hasattan

Soy N

BATILAKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	sonra satıldığı ve tükercuların en önemli alıcı konumunda olduğu tespit edilmiştir.
--	---

Proje Ana Başlığı	:Türkiye’de ihracata Yönelik Kesme Çiçek Üretim Yapısı ve Pazarlama Problemleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	: Mehmet Ali ÇELİKYURT, Fatma AKKAYA, Burhan ÖZKAN, Osman KARAGÜZEL
Proje tarihi	: 1997
Proje sonucu	:İhraç edilen kesme çiçeğin %87’sinin üretildiği Antalya ilinde 33 kesme çiçek firması ile yüz yüze görüşme yapılmıştır. Rekabetin çok yüksek olması ve bu nedenle fiyat düşürülmek zorunda kalınması, ihracatta nakliye masraflarının çok yüksek olması ve kalifiye işgücü eksikliği en önemli sorunlar olarak tespit edilmiştir.

Proje Ana Başlığı	:Toptan Eşya Fiyat Endeksine Göre Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinin Gelişimi Üzerine Bir Araştırma
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	: Hüseyin CEVRI, Hasan KARATAŞ
Proje tarihi	: 2000
Proje sonucu	: Antalya’da örtüaltında yetiştirilen sebzeler için: son beş yıl içerisinde Antalya Toptancı Halinde oluşan sebze fiyatlarının Toptan Eşya Fiyat Endeksine göre gelişim seyri incelenmiş, arzın yoğunlaştığı devreler ile oluşan fiyat dengesinin genel seyri ortaya konarak, yıllara göre oluşan fiyat durumu ile sektördeki genel teamüller ortaya konmuştur. Fiyat değişikliklerine en büyük etkenin üretim miktarındaki dalgalanmalar olduğu saptanmıştır.

Proje Ana Başlığı	:Antalya İlinde Mantar Üretimi, İşlenmesi, Pazarlama Kanalları ve Tüketim Eğilimi Üzerine Araştırmalar
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	:Fatma AKKAYA, Doç. Dr. Burhan ÖZKAN, Kemal PARLAYÜKSEL
Proje tarihi	: 2000
Proje sonucu	:Antalya İlinde faaliyet gösteren 84 kültür mantarı yetiştiricisinden, 13 mantar pazarlamacısından ve Antalya ve Ankara’dan olmak üzere 198 adet mantar tüketicisinden veri derlenmiş ve değerlendirilmiştir.

ser

M

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	Mantar üreten işletmelerde yılda ortalama 16402.24 kg mantar üretildiği, işletmeler ortalamasında değişen masrafların payının %85.83, sabit masrafların payının %14.17 olduğu hesaplanmıştır. Mantar tüketimini etkileyen en önemli faktörlerin alışkanlıklar (%44.4) ve fiyat (%29.3) olduğu saptanmıştır.
--	---

Proje Ana Başlığı	:Antalya İlinde Soğanlı Kesme Çiçek Yetiştiriciliğinin Mevcut Durumu ve Gelişme Olanakları Üzerinde Bir Araştırma
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Fatma AKKAYA, Nuran ÇAKIROĞLU
Proje tarihi	: 2000
Proje sonucu	:Araştırmada Antalya ilinde soğanlı kesme çiçek yetiştiren ve pazarlamasını yapan işletmelerin mevcut durumu ve gelişme olanakları değerlendirilmiştir. İşletmelerde teknik bilgi yetersizliğinin giderilmesi, soğan ithalatına belirli bir düzenleme getirilmesi ya da yurtiçi soğan üretimin geliştirilmesi, kesme çiçek iç tüketiminin çeşitli tanıtım faaliyetleri ile arttırılması gibi önlemlerin alınması hususunda öneriler sunulmuştur.

Proje Ana Başlığı	:Antalya İlinde Yaş Meyve ve Sebze Pazarlama Yapısının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	: Betül SAYIN, Fatma AKKAYA
Proje tarihi	: 2004
Proje sonucu	:Antalya ilinde yaş meyve sebze üretim yapısını, pazarlama durumlarını ve sorunlarını belirlemeye yönelik 156 adet üretici, 26 adet komisyoncu ve 16 adet yaş meyve sebze ticareti yapan tüccar ile görüşülmüştür. Üreticiler açısından fiyat istikrarsızlığı, ürün fiyatı belirlemede üreticinin söz hakkının olmayışı; halde komisyoncuları açısından alıcılara olan güvensizlik ve mali açıdan yüksek riskle çalışılması; tüccarlar açısından da standart kalitede ürün azlığı ve haksız rekabet koşulları yaşanan sorunlar arasında belirtilmiştir.

Proje Ana Başlığı	:Antalya'da Sulama Organizasyonlarının Etkinliği ve Üretici Katılımının Değerlendirilmesi
--------------------------	---

Soy

M

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Projeyi Yürüten Kuruluş	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Dr. Betül SAYIN, Prof. Dr. İbrahim YILMAZ, Yrd. Doç. Dr. Süleyman KARAMAN, Mehmet Ali ÇELİK YURT
Proje tarihi	: 2011
Proje sonucu	: Araştırmada, Antalya ili tarım alanlarında su dağıtımını sağlayan 29 sulama organizasyonunun fiziksel, kurumsal ve ekonomik yapıları irdelenmiş ve sulama işletmeciliği faaliyetlerinin mevcut durumu ortaya konulmuştur. Su dağıtımından faydalanan 139 üretici ile yüz yüze anket yoluyla görüşme yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre sulama tesislerinin çok eski olduğu, sulama ücretlerinin işletme bakım onarım giderlerini karşılamada yetersiz kaldığı, işletmeciliği yürüten kurumların kurumsal ve ekonomik yönden sulama yönetiminin kapsamını oluşturan faaliyetleri yürütmede önemli zorluklar yaşadığı belirlenmiştir.

Proje Ana Başlığı	: Antalya İlinde Üreticilerin İyi Tarım Uygulamalarına Yaklaşımı ve Uygulamaların Ekonomik Analizi
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Dr. Betül SAYIN, Mehmet Ali ÇELİK YURT, Musa KUZGUN, Ertuğrul TAŞTEKİN, Kadir BENGÜ, Nejmaddin KAYA, Dr. Başak AYDIN
Proje tarihi	: 2015
Proje sonucu	: Çalışma Antalya ilinde "İyi Tarım Uygulaması" (İTU) sertifikasıyla üretim yapan ve yapmayan örtü altı sebze yetiştiricisi işletmelerde yürütülmüştür. İşletmelerin İTU yapma ve yapmama nedenleri araştırılmış, İTU yapan ve yapmayan işletmeler üretim maliyetleri yönünden karşılaştırılmıştır. Üretim masrafları İTU yapan işletmelerde diğerine göre daha yüksek olmasına rağmen, verimin daha yüksek ve satış fiyatının da az da olsa daha yüksek olması nedeniyle İTU yapılan işletmelerde ürünün kg maliyeti diğerlerine göre daha düşük ve GSÜD de daha yüksek bulunmuştur.

Proje Ana Başlığı	: Antalya İli Bitkisel Ürün ve Sera Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Soy N

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje çalışanları	Nejmetin KAYA, Mehmet Ali ÇELİKYURT, Dr. Betül SAYIN, Ertuğrul TAŞTEKİN, Kadir BENGÜ, Aytekin AKTAŞ, Atilla ALTINTAŞ
Proje tarihi	: 2014
Proje sonucu	:Araştırmada, çoğunlukla serada üretim yapan üreticilerle tarım sigortası uygulamaları konusunda yüz yüze yapılan görüşmelerden elde edilen verilerden yola çıkılarak, konuya ilişkin sorunlar tespit edilmiş ve çözüm önerileri getirilmiştir. Tarım sigortası yaptırmayan üreticilerin %49.2'si gelir yetersizliği ve primlerin yüksek oluşunu, %16.4'ü hasar bedelinin ödeneceğine dair inancın olmayışını, %6.6'sı arazilerin hisseli oluşunu (tapu sorunu) % 6.6'sı dini nedenleri tarım sigortası yaptırmama nedeni olarak ilk sırada bildirmişlerdir.

Proje Ana Başlığı	: Türkiye`de Çiftçilerin Pamuk Üretim Kararlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi -Antalya İli Örneği
Projeyi Yürüten Kuruluş	:Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Musa KUZGUN, M. Ali ÇELİKYURT, İbrahim ÇELİK, Dr. Metin Durmuş ÇETİN
Proje tarihi	: 2015
Proje sonucu	:Nazilli Pamuk Araştırma İstasyonu tarafından hazırlanan "Türkiye`de Çiftçilerin Pamuk Üretim Kararlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi" başlıklı bir entegre proje altında; Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki pamuk yetiştirilen 14 İl`de 6 farklı araştırma kuruluşu tarafından alt projeler halinde gerçekleştirilen çalışmanın Antalya`daki kısmı (BATEM) tarafından yürütülmüştür. 2012 yılı verilerine göre Brüt Karlar pamukta 110 TL/da, en yaygın alternatif olan buğday+Mısırdaki 168 TL/da (buğdayda 99 TL/da, dane mısırdaki 69 TL/da) hesaplanmıştır. Çiftçilerin pamuk üretim kararını etkileyen en önemli faktör olarak üründen elde edilen net gelir olduğu tespit edilmiş, çalışma kapsamında pamuk ekiliş alanlarında artış ve geri dönüş sağlanabileceğine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Proje Ana Başlığı	: Tarımsal Desteklerin Yem Bitkisi Üretimi ve Sürdürülebilirliğine Etkisi: Antalya ve Denizli İli Örneği
--------------------------	--

504

M

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAGI

Proje Yürüten Kuruluş	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	M.Ali ÇELİK YURT, Musa KUZGUN, Dr. Betül SAYIN, Dr. Semiha ÇEÇEN, Cengiz ERDURMUŞ, Ertuğrul TAŞTEKİN, Kadir BENGÜ
Proje tarihi	: 2015
Proje sonucu	<p>: Antalya ve Denizli İllerinde Enstitümüz tarafından yürütülen bu proje, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Koordinatörlüğünde yürütülen "Tarımsal Desteklerin Yem Bitkisi Üretimi ve Sürdürülebilirliğine Etkisi" adlı entegre projenin alt projesi olarak yürütülmüştür.</p> <p>Yapılan değerlendirmeye göre: Antalya ilinde faaliyet gösteren yem bitkisi üreticilerinin ortalama yaşlarının 48.7, ilkökul seviyesinde eğitim alanların oranının %63.9, köyde ikamet edenlerin oranının %100 olduğu belirlenmiştir. Bu değerlerin Denizli çiftçileri için sırasıyla 46.5, %63.0 ve %87.4 olduğu hesaplanmıştır. Üreticilerin yem bitkisinin önemine ilişkin görüşleri alınmış ve yem bitkilerinin hayvan beslenmesindeki rolünün her iki ilde de çok önemli olduğu vurgulanmıştır. Yem bitkisi desteklerinin artması, hayvan varlığının artması, hayvancılık tarımının karlı olması ve sulama imkanının olması yem bitkileri üretimini artırır yargısına Antalya'da faaliyet gösteren üreticiler tamamen katılırken, Denizli'de ise hayvan varlığının artması, destek miktarının artması, yem bitkisinin diğer ürünlerden daha karlı olması, hayvancılığın karlı olması faktörüne tamamen katıldıklarını beyan etmişlerdir. Çalışmanın yürütüldüğü bölgedeki çiftçiler yem bitkileri için uygulanan mevcut destekleri yeterli görmemektedirler. Likert ölçek ortalaması Antalya'da 3, Denizli'de ise 2,5'tir. Yem bitkisi üretiminde devamlılığın sağlanması amacıyla destek miktarı artırılmalıdır yargısına Antalya çiftçisi tamamen katılırken, Denizli üreticiler sadece katılmışlardır. Her iki ildeki çiftçiler, uygulanmakta olan yem bitkisi desteğinin yem bitkisi üretiminde artışa neden oldu fikrine katılmaktadır.</p>

Proje Ana Başlığı	: Türkiye'de Islah Edilmiş Meraların Sürdürülebilirliği Üzerine Bir Araştırma, Antalya İli Örneği
Proje Yürüten Kuruluş	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

sey
M

BATI AKDENİZ ARI MSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARSİV TARAMA TULANAĞI

Proje çalışanları	Musa KUZGUN, Mehmet Ali ÇELİK YURT, Dr. Betül SAYIN, Dr. Semiha ÇEÇEN, Cengiz ERDURMUŞ, Kadir BENGÜ, Ertuğrul TAŞTEKİN
Proje tarihi	: 2015
Proje sonucu	Ülkemizde, Mera Kanunu çerçevesinde ıslah edilmiş olan meraların sürdürülebilirliğine etki eden faktörleri belirleme ve böylece geleceğe yönelik politikalara yön vermeye yarayacak verileri elde etmeyi hedefleyen bu proje, 01/01/2013 tarihinde başlamıştır. Antalya İlinde 2011 yılı sonuna kadar ıslah edilmiş 5 adet mera alanında (Aksu-Yeni Dumanlar, Döşemealtı-Yağca ve Aşağıoba, Korkuteli-Küçükköy ve Elmalı-Eymir) Enstitümüz tarafından yürütülen bu proje, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Koordinatörlüğünde 8 araştırma enstitüsü/istasyonun katılımı ile 27 ilde yürütülen 'Türkiye'de Islah Edilmiş Meraların Sürdürülebilirliği Üzerine Bir Araştırma' adlı entegre projenin alt projesi olarak devam etmiştir. Antalya'da yürütülen bu alt projede bulunan 5 adet ıslah edilmiş meradan yararlanan 7 mahallede (köyde) 58 hane ile yüzyüze anket çalışması yapılmıştır. Anket formunda: işletmenin sosyo-ekonomik niteliklerine (yaşı, eğitimi, sosyal güvenlik durumu, geliri vb.), işletmenin yapısına (arazi, hayvan varlığı ve kullanımı vb.), meraya (ıslahı, yönetimi, kullanımı, sürdürülebilirliği vb.) yönelik bilgi ve görüşlerden oluşan sorular bulunmaktadır. Meraların sürdürülebilirliğini etkileyen görüşlerden bazıları şunlardır: Görüşülen işletmelerin %78'i meraların hayvancılık için gerekli olduğunu, ancak %82.7'si ıslah çalışmasının başarısız olduğunu ve %65.5'i ot verimliliğinin devam etmeyeceğini, %69'u mera yönetim birliği (MYB) faaliyetlerinden memnun olmadığını, %81'i otlatma planına uymadığını, %91.4'ü meraların mera olarak kalması gerektiğini ifade etmişlerdir. Sonuç olarak Antalya'da ıslah edilmiş meralarda ıslahtan beklenen yarar elde edilememiş, MYB'leri görevlerini yapmadıkları/yapamadıkları için ıslah edilmiş meralarda sürdürülebilirliğin sağlanamadığı kanaatine varılmıştır.

Proje Ana Başlığı	: Batı Akdeniz Bölgesinde Mısır (Dane) Üreten Tarım İşletmelerinde Yoksulluk Analizi
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	M. Ali ÇELİK YURT, Musa KUZGUN, Dr. Betül SAYIN, Kadir BENGÜ, Ertuğrul TAŞTEKİN
Proje tarihi	: 2016
Proje sonucu	: Bu proje ile Türkiye'de dane mısır üreten tarım işletmelerinde yoksulluğun sosyal ve ekonomik boyutu ile

Sayın

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	<p>yoksulluğu tetikleyen unsurların ortaya konulması amaçlanmaktadır. Çalışma, Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Araştırma Enstitüsü Koordinatörlüğünde yürütülen "Türkiye'de Mısır (Dane) Üreten Tarım İşletmelerinde Yoksulluk Analizi" adlı entegre projenin alt projesi olarak Antalya İl'inde Enstitümüz tarafından yürütülmektedir. İlk olarak, Antalya için hesaplanan 78 adet üretici anketi Aksu, Serik ve Manavgat ilçelerinde uygulanarak tamamlanmıştır.</p> <p>İkinci aşamada ise anketlerin bilgisayar ortamında dökümleri yapılmış ve elde edilen birincil veriler proje metodunda belirtilen istatistiki analizlerin yapılması amacıyla proje koordinatörüne gönderilmiştir.</p> <p>Üçüncü aşamada, proje koordinatörü tarafından yapılan istatistiki analizler tarafımıza gönderilmediği için Batı Akdeniz Bölgesi için herhangi bir sonuç raporu yazılamamıştır.</p>
--	---

Proje Ana Başlığı	: Batı Akdeniz Bölgesinde Pamuk Üreten Tarım İşletmelerinde Yoksulluk Analizi
Projeyi Yürüten Kuruluş	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Musa KUZGUN, M. Ali ÇELİK YURT, Dr. Betül SAYIN, Ertuğrul TAŞTEKİN, Kadir BENGÜ
Proje tarihi	: 2016
Proje sonucu	<p>: Proje: Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı pamuk üretimi yapan çiftçilerle yüz yüze anket çalışması şeklinde 14 ilde 5 araştırma enstitüsü tarafından Bahri Dağdaş Uluslararası TAE koordinatörlüğünde "Türkiye'de Pamuk Üreten Tarım İşletmelerinde Yoksulluk Analizi" adlı entegre projenin altında alt proje olarak Antalya'da BATEM tarafından yürütülmektedir. Bu çalışma ile Türkiye'de pamuk üreten tarım işletmelerinde yoksulluğun sosyal ve ekonomik boyutu ve yoksulluğu tetikleyen unsurların ortaya konulması amaçlanmaktadır.</p> <p>ÇKS verilerine (2013 yılı) dayanılarak koordinatör tarafından hesaplanan ve 1-20, 21-50, 51-+ dekar pamuk ekilişi genişliğine göre tabakalandırılmış Aksu'da 15, Manavgat'ta 19, Serik'te 35 olmak üzere toplam 69 işletmeyle anket çalışması yapılmıştır. Anket verileri bilgisayar ortamına aktarılmış ve gerekli düzenlemeler</p>

Soy N

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	<p>bitirilerek 26 Ağustos 2015 tarihinde koordinatöre analiz yapılmak ve rapor yazılmak üzere gönderilmiştir.</p> <p>Proje koordinatörü tarafından yapılan istatistikî analizler tarafımıza gönderilmediği için Batı Akdeniz Bölgesi için herhangi bir sonuç raporu yazılamamıştır.</p>
--	---

Proje Ana Başlığı	Sinop İli Sarıkum Gölü Havzasında Tarımsal Sürdürülebilirliğin Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje çalışanları	Tuba BEŞEN, Prof. Dr. Emine OLAN
Proje tarihi	2014-2017
Proje sonucu	<p>Sinop İli Sarıkum Gölü Havzasında Tarımsal Sürdürülebilirliğin Değerlendirilmesi Projesi'nin amacı Sinop İli Sarıkum Gölü Havzasında tarımsal sürdürülebilirliği sosyal, ekonomik ve çevresel boyutlar altında ortaya koymaktır. Çalışmanın materyali birincil ve ikincil verilerden oluşmaktadır. Birincil veriler yüz yüze yapılan anketler ile elde edilen bilgiler iken ikincil verileri; araştırma alanı ile ilgili bilgiler, aynı yöntemi kullanan araştırma sonuçları oluşturmaktadır. Çalışmada basit indeks yöntemi uygulanmıştır. Bu çalışmada Sinop İli Sarıkum Gölü havzasında tarımsal sürdürülebilirlik çevresel boyutta %13,95, ekonomik boyutta %11,50 sosyal boyutta %16,62 sürdürülebilirlik düzeyinde tespit edilmiştir. Tarımsal sürdürülebilirlik düzeyi %42,07 olarak tespit edilmiştir.</p>

Proje Ana Başlığı	TR61 Bölgesinde Genç Çiftçi Desteklemelerine Kriter Olabilecek Parametrelerin ve Gençlerin Tarımda Kalma Eğilimlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Musa KUZGUN, Dr. Betül SAYIN, Dilek KARAMÜRSEL, Mehmet Ali ÇELİK YURT, Meltem Emre, Tuba BEŞEN, E. Pınar ÖZTÜRK, Şerife Gül den YILMAZ
Proje tarihi	2017-2018
Proje sonucu	Gençlerin tarımda kalma eğilimlerinin belirlenmesi, tarımda kalma ya da terk etmesine neden olan faktörlerin

Sey
M

<p>saptanması. Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Programı uygulama durumunun görülmesi ve genç çiftçi desteklemelerine kriter olabilecek parametrelerin belirlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bunun için Bakanlığımız tarafından yapılması istenen 'ülkesel' ve 'güdümlü' bir proje olan "Genç Çiftçi Desteklemelerine Kriter Olabilecek Parametrelerin ve Gençlerin Tarımda Kalma Eğilimlerinin Belirlenmesi" başlıklı proje hazırlanmıştır. Ülkesel proje, 14 İBB Düzey-2 Bölgesinde 13 araştırma kuruluşu tarafından İncir Araştırma Enstitüsü koordinatörlüğünde 13 alt proje adı altında yürütülmüştür. Ülkesel proje kapsamında 1.064 destek alan ve aynı sayıda almayan genç çiftçilerle anket yapılmıştır. Örnek sayıları Ülkesel proje koordinatörü tarafından 14 İBB Düzey-2 Bölgesindeki illerin 2016'da destek alanlar (7.987 kişi) anakitlesinden tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak bulunmuş ve alt projelere gönderilmiştir. TR61 Bölgesi alt projesi yürütme görevi Enstitümüze (BATEM) verilmiştir. Alt projenin çalışma alanı, TR61 Bölgesi (Antalya, Burdur, Isparta) olup, 2016 yılında Genç Çiftçi Projelerini Destekleme Programından yararlanmış 534 kişi arasından 18-25, 26-33, 34-40 yaş gruplarına göre dağıtılmış 72 genç çiftçi ve aynı sayıda yararlanmayan (72 kişi) olmak üzere toplam 144 genç ile anket yapılmıştır. Alt projenin gerekçesi, amacı, materyal-metodu, çerçevesi ve literatürü de ülkesel projeninki ile uyumlu olmuştur.</p> <p>İşletmelerin sosyo-demografik, ekonomik karakteristikleri, gençlerin tarımda kalma durumları, eğilimleri, girişimcilikleri ve genç çiftçi projelerini destekleme programı uygulama ve gençlerin buna yaklaşımına ilişkin veriler çeşitli tanımlayıcı istatistikler ve basit temel göstergeler (ortalama, %, likert ölçeği vb) kullanılarak ortaya konmaya çalışılmıştır.</p> <p>144 gençle yapılan anket sonuçlarına göre: yaş ortalaması 28.01, %70'i evli, %69'u ortaokul ve üstü mezunu, %97'si tarıma devam etmek istiyor, %65'i kente göç etmeyi hiç düşünmüyor, %72'si çocuklarının tarımda çalışmasını istemiyor. İşletmelerin ortalama 5,6 parça, 45,5 dekar arazisi var ve sadece %12'si mülk arazidir. %51'inin işletme geliri 30.000 TL'nin altında olup, işletme gelirin %38'i tarım dışı gelirdir. İçinde buldukları tarımsal durum ve geleceğe yönelik düşünceleri kötümser olup,</p>
--

594

2

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAFINDA TUTANAGI

	sigortalılığı (SGK) çok önemsemektedirler. Sorunlu kısımların çözülerek hibe desteği uygulamasının devam ettirilmesi talep edilmektedir.
Proje Ana Başlığı	Bitkisel Üretimde Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Destekleme Ödemesi Etki Analizi (Antalya, Burdur, Isparta Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Dr. Betül SAYIN, Musa KUZGUN, Alamettin BAYAV, Dr. Tuba BEŞEN, Meltem EMRE, Mehmet Ali ÇELİKYURT, Dilek KARAMÜRSEL, Şerife Gülden YILMAZ
Proje tarihi	2017-2018
Proje sonucu	<p>Bu proje ile uygulanan destekleme politikasına üreticilerin bakışı ve destekten yararlanma durumuna ilişkin bilgiler elde edilmiştir. Çalışmanın ana materyalini Batı Akdeniz Bölgesi'nde bulunan Antalya, Isparta ve Burdur İllerine bağlı ilçe ve köylerde faaliyet gösteren ve biyolojik ve biyoteknik mücadele desteğinden yararlanan 108 ve yararlanmayan 108 olmak üzere toplam 216 üreticiden anket yoluyla yüz yüze görüşülerek elde edilen veriler oluşturmaktadır.</p> <p>Seçilen 108 örnekten 60'ı Antalya, 12'si Burdur ve 36'sı Isparta illerine dağıtılmış olup, anket uygulaması Antalya İlinde örtü altı sebze, turunçgil ve elma üreten işletmelerde, Burdur İlinde son yıllarda yayla seracılığının yaygınlaştığı ilçe ve köylerdeki domates üreticisi işletmelerde ve Isparta İlinde elma yetiştiricisi işletmelerde yapılmıştır.</p> <p>Bu araştırma ile "Bitkisel Üretimde Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Destekleme Ödemesi Etki Analizi" adıyla başlatılan entegre proje kapsamında Batı Akdeniz Bölgesi'nde yer alan üç ildeki durum araştırılmıştır. Üretim sürecinde BM/BTM aparat ve etmenlerini, BM/BTM desteğinden yararlanan grup kullanırken, BM/BTM desteğinden yararlanmayan grup kullanmamaktadır. Araştırma kapsamında BM/BTM</p>

Soy

N

desteğinden yararlanan ve yararlanmayan üreticiler: demografik özellikler, işletme yapıları, ekonomik varlıkları, faaliyet alanları, arazi varlıkları, tarımsal desteklerden yararlanma durumları, BM/BTM destekleri hakkında düşünceleri, destekten yararlanmama nedenleri, uygulanan destekleme politikasına bakışları, BM/BTM aparat ve etmenlerinin başarısına ilişkin düşünceleri ve çevre duyarlılıkları hakkında bilgiler elde edilmiştir. Her iki grup bu ve benzeri değişkenler bakımından karşılaştırılmıştır.

Bir yıl içerisinde uygulanan kimyasal ilaç sayısı türler itibariyle de sorgulanmıştır. Buna göre BM/BTM uygulaması yapan ve destek alan işletmelerde örtü altı sebze yetiştiriciliğinde 12.3 kez, turunçgil yetiştiriciliğinde 4.3 kez, elma üretim alanlarında ise 22.4 kez, BM/BTM uygulaması yapmayan ve destekten yararlanmayan işletmelerde ise sırasıyla 23.4, 7.3 ve 22.8 kez ilaçlama yapıldığı saptanmıştır.

BM-BTM desteğinden yararlanan üreticilerden alınan bilgilere göre, BM-BTM yöntemi ile ilgili bilgiye ihtiyaç duyulduğunda, üreticilerin % 50'si Tarım İlçe Müdürlüğü'ne, % 44'ü BM-BTM ürünlerini satın aldıkları firmalara, % 38'i ilaç ve gübre temin ettikleri bayilere, % 10.2'si ise tarım danışmanına başvurmuştur. Saha gözlemleri ve üreticilerin beyanları, üreticilerin BM/BTM desteklerinden haberdar olma durumunda Tarım İlçe Müdürlüğü teknik personelinin önemli rol oynadığını göstermektedir. Üreticilerin yetersiz ilgisi ve dikkatine rağmen uygulamaların yaygınlaşmasında Tarım İlçe Müdürlükleri'nin katkısı büyüktür.

Üreticilerin BM/BTM uygulamalarını benimsemelerinde destekleme ödemelerinden ziyade uygulamaların sağladığı avantajlar ön plana çıkmıştır. Araştırma kapsamında görüşülen üreticiler, sadece kimyasal kullandıklarında ilaç uygulama sıklığı ve sayısı nedeniyle hem kendi sağlıklarının ve ürün sağlığının tehdit edildiğini hem de daha fazla zaman harcandığını, BM/BTM etmen ve aparatları kullanıldığında ise ürünlerin sağlıklı olmasının yanında kendi sağlıklarının da bozulmadığını ve zamandan da tasarruf edildiğini ifade etmişlerdir.

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	<p>Araştırma kapsamında Batı Akdeniz Bölgesi'nde görüşülen üreticilerden destekten yararlananların % 69.4'ü BM/BTM desteklemelerinden memnun olduğunu, % 85.2'si desteklemeden yararlanmaya devam edeceğini, % 77.8'i ise destekleme olmasa bile BM/BTM uygulamasına devam edeceğini ifade etmektedir. Üreticiler, BM/BTM uygulamaları beraberinde kullanılan kimyasalların diğerlerine göre oldukça pahalı olduğundan yakınmakta, bunun yanında üreticilerin destek miktarını tatmin edici bulmadıklarını ve verilen desteklerin artırılması gerektiğini ifade etmektedir. Destekten memnun olmadığını ifade eden üreticilerin gerekçesi desteğin miktarının az olduğu yönündedir. Bunun yanında destekleme ödemelerinin ödeme zamanının gecikmesi üreticiler tarafından olumsuzluk olarak ifade edilmektedir. BM/BTM yöntemi ile üretilen ürünler ile diğer ürünler arasında fiyat farkının olmamasının üreticileri demoralize ettiği anlaşılmaktadır. Üreticiler, GTHB tarafından kamu spotu vb. yayınlarla BM/BTM ile üretilen ürünlerin tüketicilere anlatılmasını böylece sağlıklı ürüne farklı fiyat ödeme istekliliğinin artırılmasını istemektedir. Desteklemeden ziyade farklı fiyat uygulaması tüm üreticilerin beklentisidir. Tüketici tercihlerinin yönlendirilmesi pazarlama zincirinde yer alan araçları da yönlendirebilecektir. Zira halihazırda ürün hale götürüldüğünde komisyoncular tarafından biyolojik/biyoteknik mücadele ile üretilmiş olması dikkate alınmamakta, diğer ürünlerle aynı fiyattan değerlendirilmektedir.</p>
--	--

Proje Ana Başlığı	:Küçükbaş Hayvan İşletmelerinin Sosyo-Ekonomik Analizi Ve Etkinliği: Batı Akdeniz Bölgesi Örneği
Projeyi Yürüten Kuruluş	:Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Şerife Gülden YILMAZ
Proje tarihi	: 01/01/2017-31/12/2018
Proje sonucu	: Bu proje ile Batı Akdeniz Bölgesi'nde küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapan işletmelerinin sosyo-ekonomik yapılarının belirlenmesi, yıllık faaliyet sonuçlarının ortaya konulması ve pazarlama yapılarının tespiti, işletmelerin etkinliklerinin saptanması ve yetiştiricilikteki başarıyı

304

N

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	<p>etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Keçi işletmeleri için elde edilen bu faktörlerin (karlılık faktörü, maliyet faktörü, arazi sermayesi faktörü, girdi faktörü, işgücü faktörü) varyans yüzdeleri toplamı %74.616'dır. Koyun işletmeleri için elde edilen bu faktörlerin (karlılık faktörü, yem faktörü, arazi sermayesi faktörü, destekleme faktörü, teknik sorunlar faktörü) varyans yüzdeleri toplamı 70.650'dir. Keçi işletmelerinde GSH değeri 94523.3 TL olup, GSÜD'nin payı %97.25; GSÜD'nin ise %69.20'si keçilik üretim faaliyetinden elde edilirken; koyun işletmelerinde GSH değeri 123178.1 TL ve GSÜD'nin payı %97.56'dır. GSÜD'nin ise %75.50'si koyunculuk üretim faaliyetinden elde edilmiştir. Bölgede keçi işletmelerinin ortalama teknik etkinliği 0.80, koyun işletmelerinin ortalama teknik etkinliği 0.77 olarak saptanmıştır. Mera alanlarının ıslah edilmesine yönelik çalışmalar ile kaba yem açığının azaltılması için kontrollü yem bitkileri üretimi artırılmalıdır. Bölgede daha çok hayvan pazarı tesis edilmesi ve süt ve süt ürünlerini satışının artırılması için kooperatifler ve birlikler aracılığı ile pazar imkânlarının artırılması, ürünleri yerinde alan ve işleyen işletmeler kurulması gerekli görülmektedir. Tüketiminin artırılması için kamu spotları yapılması, çobanların yaşam şartlarının iyileştirilmesi ve sosyal güvence sağlanması, desteklerin artırılması, Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü, Kooperatif ve Birliklerin işbirliğinde küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesine yönelik projeler hazırlanması, eğitimlerle üreticinin bilgilendirilmesinin artırılması önerilebilecek öncelikler arasındadır.</p>
--	--

Proje Ana Başlığı	Ekosistem Yaklaşımıyla Kırsal Kalkınma Metodolojisinin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Proje çalışanları	Dr. Tuba BEŞEN, Dr. Erol KARAKURT, Dr. Emire ELMAS, Dr. Armağan KARABULUT ALOE, Dr. Derya SÜREK, Merve AYSEL ALTUNDAĞ, Uğur BAY, Fatma KARAHAN, Prof. Dr. Orhan DENGİZ, Prof. Dr. Ayten NAMLI, Çağla ATEŞ, Fikret SAYGIN, Dr.

Sayın

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	Hierettin CEBEL, Vecihe İNCİRKUŞ, Oğuz DEMİRKIRAN, Doç. Dr. Oğuz BAŞKAN
Proje tarihi	2014-2018
Proje sonucu	Ekosistem Yaklaşımıyla Kırsal Kalkınma Metodolojisinin Geliştirilmesi Projesi'nin amacı ekosistem hizmetlerinin devamlılığını sağlayıcı bir kalkınma modelinin geliştirilmesidir. Çalışma alanı Sinop İli Sarıkum Gölü Havzasıdır. Proje çok disiplinli araştırma prensibinde gerçekleştirilmiştir. Projede havzadaki sosyo-ekonomik yapı ortaya konmuş, çiftçilerin çevreye duyarlılıkları tespit edilmiş, havzanın floristik yapısı, çayır-mera yapısı ve yeterlilik düzeyi, fauna özellikleri, yaban hayatı- tarım ilişkisi, toprak özellikleri, toprak karbon tutumu, su kalitesi, su talebi, su bütçesi ortaya konulmuş ve haritalandırılmıştır. Elde edilen veriler ile ekosistem hizmetleri ve ekosistem hizmetlerine dayalı kalkınma modeli oluşturulmuştur. Bu çalışma ile ekosistem hizmetlerine dayalı bir kırsal kalkınma modeli Türkiye'de ilk defa ortaya konmuştur.

Proje Ana Başlığı	Türkiye'de Damla Sulama Desteklemelerinin Etki Analizi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak Su ve Tarımsal Meteoroloji Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Dr. Başak AYDIN, Dr. Osman UYSAL, Dr. Serhan CANDEMİR, Dr. Hilal YILMAZ, Dr. Osman Sedat SUBAŞI, Murat KÜÇÜKÇONGAR, Dr. Zerrin ÇELİK, Dr. Tuba BEŞEN, Gökhan TAŞĞIN, Şeyda İPEKÇİOĞLU, Eda AYGÖREN, Oğuzhan AYDIN, Doç. Dr. Ferit ÇOBANOĞLU, Prof. Dr. Ahmet ÖZÇELİK, Doç. Dr. Mehmet Arif ŞAHİNLİ, Arş. Gör. Halil İbrahim YILMAZ, Dr. Erol ÖZKAN, Ozan ÖZTÜRK, Dr. Selçuk ÖZER, Dr. Ülviye KAMBUROĞLU ÇEBİ, Öğr. Gör. Dr. Yeşim AYTÖP, Selcan AKKOYUN, Nigar ANGIN, Volkan ÇATALKAYA, Kazım GÜR, Mehmet Naim DEMİRTAŞ, Mehmet Hüsrev ÖZ, Mustafa ÖNDER, Zübeyde ALBAYRAM DOĞAN, Şener ÖZÇELİK, Dr. Betül SAYIN, Musa KUZGUN, Mehmet Ali ÇELİKYURT, Şerife Gülden YILMAZ, Melike BAHÇECİ DUMAN, Dr. Sibel KADIOĞLU, Dr. Banu KADIOĞLU, Dr. Meral ANLAĞAN TAŞ, Tali MONİS,

SA

N

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	Muhammet Sami BAYRAKTAR, Fatmagül CANİK, Fatma TOSUN, Prof. Dr. Halil KIZILASLAN.
Proje tarihi	2017-2019
Proje sonucu	Bu araştırmada, Adana, Ankara, Antalya, Çanakkale, Denizli, Edirne, Erzincan, Eskişehir, İzmir, Kahramanmaraş, Konya, Manisa, Mardin, Niğde, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Van ve Yalova illerinde faaliyet gösteren damla sulama desteği alan ve almayan tarım işletmelerinin sosyo-ekonomik yapıları ve genel nitelikleri ortaya konulmuş, damla sulama desteği almayı etkileyen faktörler belirlenmiştir. Ayrıca işletmelerde yoğun olarak üretilen bazı ürünlerin üretiminde teknik etkinlik katsayıları bulunmuştur. Destek alan ve almayan işletmelerde yoğun olarak yetiştirilen bazı ürünlerin maliyet analizleri yapılmıştır. Damla sulama desteklemelerinin etkisi de belirlenmiştir. Adana ilinde mandarin, Ankara-Eskişehir illerinde dane mısır, Çanakkale ilinde şeftali, Edirne ilinde silajlık mısır, İzmir-Manisa illerinde zeytin, Kahramanmaraş ilinde dane mısır ve Konya ilinde dane mısır üreticilerinin damla sulama desteklerinden yararlanmış olmasının sağlamış olduğu etkilerin belirlenmesine yönelik ATE (ortalama müdahale etkisi) ve ATET (müdahale edilmiş üretici grubundaki ortalama müdahale etkisi) değerleri ortaya konmuştur.

Proje Ana Başlığı	Su Ürünleri Desteklerinin Etkilerinin Analizi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje çalışanları	Dr. Mehmet AYDOĞAN, Dr. Osman UYSAL, Dr. Rahmi TAŞCI, Dr. Serhan CANDEMİR, Fatma Tuğba ÇÖTELİ, Meltem EMRE, Önder ERALP, Dr. Tuba BEŞEN, Yunus Emre Terzi, Prof. Dr. Vedat CEYHAN, Prof. Dr. Orhan GÜNDÜZ, Alamettin BAYAV, Ali ÇANKAYA, Burcu ÇELİK, Dilek KARAMÜRSEL, Filiz KİŞTİN, İlhan CANPOLAT, Kadir ÇAPKIN, Mehmet Ali ÇELİKYURT, Musa KUZGUN, Mehmet KILCI, Muzaffer Kerem SAVRAN, Nadir USLU, Nevim BİRİCİ, Özkan ÖZBAY, Recep Ali EMRE, Süleyman Oğuz KORKUT
Proje tarihi	2017-2019

say

4

Proje sonucu

Bu çalışma su ürünleri yetiştiriciliği desteklerinin işletme ve sektörel düzeydeki etkilerinin belirlenmesi amacıyla, su ürünleri yetiştiriciliğinin en fazla yapıldığı 20 ilde, 300 kültür balıkçılığı yapan işletme ile gerçekleştirilmiştir. Anket sayısının belirlenmesinde tabakalı tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analiz edilmesinde ANOVA, Kruskal Wallis, fayda masraf oranı, ekonomik analiz ve Granger nedensellik test yöntemlerinden yararlanılarak "devlet desteklerinin su ürünleri yetiştiriciliğine etkisi nedir?" sorusuna cevap aranmıştır. Araştırmada, alabalık yetiştiren işletmelerin aldıkları desteğin %93.5'ini kısa dönemli giderlerin finansmanında, %6.5'ini ise uzun dönemde fayda sağlayacak yatırımlara harcarken çipura ve levrek üreten işletmelerin aldıkları desteğin %95.3'ünü kısa dönemli girdilerin finansmanında ve %4.7'sini ise uzun dönemde fayda sağlayacak yatırımlara harcadığı tespit edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, devletin vermiş olduğu 1 TL desteğin; alabalık üreten küçük işletmelere 1.38 TL, orta ölçekli işletmelere 1.03 TL, büyük ölçekli işletmelere 0.97 TL'si katkı sağlamıştır. Bu katkı çipura ve levrek üreten küçük ölçekli işletmelere 1.72 TL, orta ölçekli işletmelere 1.71 TL ve büyük ölçekli işletmelere 1.79 TL olarak gerçekleşmiştir. Alabalık yetiştiricilerinin uzun dönemli yatırımlarda yararlandıkları 37 milyon TL destek ülke ekonomisine 115 milyon TL; çipura ve levrek yetiştiricilerinin uzun dönemli yatırımlar için yararlandıkları 19 milyon TL desteğin ise ülke ekonomisine 61,7 milyon TL katkı sağladığı saptanmıştır. Kültür balığı yetiştiriciliğine verilen destekler ile yetiştirilen balık miktarı arasındaki nedensellik ilişkisi Granger nedensellik analizi ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda, desteklerin balık yetiştiriciliğinin nedeni olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan desteklemelerin kültür balığı yetiştiriciliği üzerinde ilk dönemlerde olumlu katkı sağladığı ancak bu etkinin zaman içerisinde azaldığı söylenebilir. Araştırma sonuçları, devlet desteklerinin sektörün gelişmesine katkı sağladığı ancak son zamanlarda küçük ölçekli işletmeler hariç diğer işletmelerin balık yetiştirme kararlarında desteklerin etkili olmadığını göstermektedir. Mevcut destekleme sisteminin; dezavantajlı bölgelerdeki

SAK

1

BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİN TARAMA TUTANAĞI

	yetiştiricilere pozitif ayrımcılık tanıma, kapasite geliştirme, altyapı iyileştirme, kurumsal yapının iyileştirilmesi ve sektördeki yoğunlaşmanın azaltılması gibi kriterlere göre revize edilerek yüz ton altında üretim yapan alabalık yetiştiricilerinin desteklenmesi önerilmektedir.
--	---

Proje Ana Başlığı	Kiraz Üretimi ve Pazarlamasında Rekabet Gücünün Araştırılması: Antalya İli Örneği
Proje Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje çalışanları	Betül Sayın- Tuba Beşen – Mehmet Ali Çelikyurt- Şerife Gülden Yılmaz- Musa Kuzgun
Proje tarihi	01.01.2018 – 31.12.2019
Proje sonucu	<p>Proje "Türkiye Kiraz Üretimi ve Pazarlamasında Rekabet Gücünün Araştırılması" başlıklı ülkesel proje kapsamında yürütülmüştür. Proje ile Antalya'da kiraz sektörünün durumunun ortaya konulması, farklı sosyo-ekonomik ve kültürel koşullara sahip üreticilerin, ürün arzı ve kalitesi üzerine etkilerinin belirlenmesi, risk oluşturan işletmeler ve yetiştiricilik koşulları hakkında detaylı bilgi üretilmesi ve yaklaşımlarının karşılaştırılması, çiftçilerin bakış açısıyla kiraz yetiştiriciliğinin sürdürülebilirliği için en önemli risklerin neler olduğunun ortaya konması, gelecek öngörülerinin ve bu konudaki strateji, uyum faaliyetleri ve eylemlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Ülkesel projede uygulanan yöntem ile paralel olarak, TÜİK verilerine göre Antalya ilinde en fazla kiraz üretiminin yapıldığı Manavgat, Gazipaşa ve Korkuteli İlçeleri araştırma alanı seçilmiştir. Bu ilçelerde en fazla kiraz alanı ve üretimine sahip üçer köy belirlenmiştir. Her ilçede 15'er üretici olmak üzere toplam 45 üretici ile anket yapılmıştır. Mevcut ve gelecekteki kiraz üretimiyle ilgili eğilimleri belirlemek amacıyla tasarlanmış olan soru formu kullanılarak, yüz yüze görüşme tekniği ile veri toplanmıştır.</p> <p>Antalya Yaş Meyve ve Sebze Toptancı Halinde faaliyet gösteren ihracatçı tüccarlar arasından kiraz ihracatı yapan iki tüccar ile proje kapsamında hazırlanan ihracatçı anketi kullanılarak görüşme yapılmış, ihracata yönelik kiraz alımlarının Antalya üretim alanlarından yapılmadığı anlaşıldığından ihracatçı anketleri bu sayı ile sınırlı kalmıştır.</p> <p>Araştırma sonuçlarına göre; kiraz üreticilerinin %67 si 51 yaş ve daha üstü, %71'i ilkökul mezunudur. Üreticilerin %60'ı hanedeki kişi sayısını 2 olarak bildirmiştir. %56</p>

BATI AKDENİZ ARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

ın sının tarım dışı herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. 10 yıl ve daha uzun süredir kiraz yetiştiriciliği yapanların oranı % 80 olarak belirlenmiştir. Üreticilerin % 26.7'si kiraz yetiştiriciliğinden kesinlikle vazgeçmeyeceğini. % 35.6'sı kiraz yetiştiriciliğini bırakmayı düşündüğünü. %31.7'si ise kararsız olduğunu ve ilerde bırakabileceğini beyan etmiştir. Üretim maliyetlerinin yüksek oluşu. iş gücü bulmanın sorun oluşu. iklim değişikliği ve hava olaylarının ürünü çok etkilemesi kiraz yetiştiriciliğini bırakmak isteyenlerin başlıca gerekçelerindendir. Yeni kiraz bahçesi tesis etme düşüncesine üreticilerin sadece % 20 si olumlu bakarken. mevcut bahçelerin % 91.1'inde 0900 Ziraat çeşidinin dikili olduğu. dekara verimin ortalama 872 kg. ağaç başı verimin ise ortalama 32 kg olduğu saptanmıştır. Kiraz üretimini etkileyen en önemli risklerin başında kiraz sirke sineği zararlısı. değişen iklim koşulları (aşırı yağış ve dolu) ve pazarlamada yaşanan sorunlar gelmektedir. Bahçelerde tek çeşit (0900 ziraat) hâkim olup. kiraz üreticisinin yaş ortalaması yüksektir. Önceki yıllarda iyi fiyat bulması Antalya'da da kiraz bahçelerinin tesisine yol açmış. ancak bahçelerin sürdürülebilirliğinde sorunlar bulunmaktadır. Girdi maliyetlerinin yüksek oluşu bakım işlemlerini olumsuz etkilemekte. özellikle hasat sırasında yoğun emek gerektirmesi nedeniyle işgücü temini sorunu yaşanmaktadır. Kiraz zararlıları (sinek. sirke sineği) kaynaklı ve hasat esnasında işçi hatasından kaynaklı kayıpların çokluğu. ihracata uygun nitelikte meyve üretiminin yok denecek kadar az oluşu. ağırlıklı iç piyasaya yönelik satış yapılması başlıca sorunlardandır. İleri teknoloji kullanarak ihracata yönelik üretim yapan sadece bir işletme mevcuttur.

Dr. Ş.Gülden YILMAZ

Zir. Y. Mühendisi

M.Ali ÇELİKTURT

Tarım Ekonomisi Bölüm Başkanı